

Ambisiøst om kompetanse

Boken er en artikkelsamling med bidragsytere fra fag som filosofi, idéhistorie, pedagogikk, sosiologi, medievitenskap, sosialt arbeid, psykologi og psykiatri. Barn og unges kompetanseutvikling drøftes på ulike måter, men forfatterne skriver sine artikler ut fra en felles forståelse av den historiske tiden barn og unge lever i, og av barn som reflekssive deltagere i samfunnet. Det sentrale begrepet i antologien, kompetanse, drøftes i en videre sammenheng enn skolen. Bokens målsetting er at begrepet skal ... evne å avspeile det senmoderne samfunnets krav til barn og unges sosiale kompetanser i iscenettelse av seg selv i forskjellige kulturer og kontekster, gjøre rede for hvordan danning av identiteter, etikk og verdier kommer inn som sentrale deler i barn og unges nødvendige handlingsgrunnlag når de navigerer i det senmoderne samfunnets multikulturelle og globale kontekster», [og til sist gi kunnskap om] hvordan samfunnet og de voksne tilrettelegger (og kan tilrettelegge) for barn og unges kompetanseutvikling» (s. 10).

Prosjektet er ambisiøst, men forfattere klarer å innfri målene de forespeiler leseren.

Boken er teoretisk tung og empirisk differensiert. Flere av kapitler drøfter grundig begreper som handlingskompetanse, kompleksitet, danning og kvalifisering, resiliens og mentalisering. Ved å drøfte disse i en historisk sammenheng viser forfatterne både hvordan begrepene har utviklet seg og hvordan de kan gjøres relevante i dag. Videre drøftes begrepene i lys av og i relasjon til kompetansebegrepet. Sosiale arenaer som barn deltar i er en viktig ramme i denne sammenhengen. Forfatterne er opptatt av å få fram nødvendigheten av å inkludere sosiale kontekster i analysen av barn og unges kompetanseutvikling. Eksemplene er mangfoldige – fra verdier og etikk i kompetanseutvikling til sosial omsorg, psykisk helse og kompetanseutvikling via IKT. Eksemplene viser barn og unge som tilegner seg adekvat og funksjonell kompetanse og barn og unge som viser en dysfunksjonell kompetanseutvikling. På bakgrunn av dette stilles det et betimelig spørsmål:

På hvilke områder er de profesjonelles handlingskompetanser å regne som funksjonelle – og på hvilke områder er de dysfunksjonelle – sett i lys av de handlingskompetanser som det senmoderne samfunnets barn og unge trenger for å kunne realisere et meningsfullt liv innenfor så vel kvalifiseringens som danningens sfærer? (s.37)

En refleksjon om nåtidens vektlegging av kompetanser og handlingskompetanser som en del av samfunnets subtile former for makt kunne gitt et løft til boken. At dette ikke drøftes, kan ha bakgrunn i premissene boken bygger på: forståelsen av barn og unge som refleksive aktører, og en imaginær ide om et ideelt barn eller en ideell ungdom og hvordan disse lever sine liv. På tross av dette er boken verdt å lese, fordi den gir gode verktøy både til å forstå barn og unge i deres sosiale kontekster og til å arbeide med vanskeligstilte barn og unge.

Anmeldt av Nicole Hennem